

GRAMMATIKANI O'QITISHDA UCHRAYDIGAN QIYINCHILIKLAR

Xoshimova Moxinur

Samarqand davlat chet tillar instituti talabasi

Zubaydova Nilufar

Samarqand davlat chet tillar instituti o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10283477>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 01-December 2023 yil

Ma'qullandi: 04- December 2023 yil

Nashr qilindi: 07- December 2023 yil

KEY WORDS

ingliz tilini o'rgatish, ko'rsatma, grammatikasini o'rgatish, o'qitish, grammatika o'qitishdagi qiyinchiliklar.

ABSTRACT

ushbu maqola grammatikani o'rgatish oson jarayon emasligiga ishonch hosil qiladi, chunki u katta auditoriya tomonidan qabul qilinadi. Mualliflar o'quvchini o'ylantiradigan yorqin misollar keltirdilar. Va bu jarayon ham chalkash. Buning sababi, mualliflarning o'qituvchilar metodologiyasiga ishora qiluvchi jonli misollardan foydalanish qobiliyatidir. Maqolada ta'kidlangan atamalar har bir ta'lim nuqtai nazaridan ajralmas birliklardir.

Grammatika dunyodagi har qanday tilning asosiy tarkibiy qismidir. Grammatikasiz, masalan, harakatning o'tmishda yoki hozirgi vaqtda sodir bo'lgan vaqtini tushunolmaysiz. Aytishimiz mumkinki, grammatika ongda mavhum bo'lib, foydalanishda konkret bo'ladi. Grammatikani o'rgatish jiddiydir va o'qituvchilar duch keladigan juda ko'p qiyinchiliklarga ega. Ushbu inshoda men o'qituvchi sifatida ushbu qiyinchiliklarning ba'zilarini muhokama qilaman va o'z tajribamdan kelib chiqib yechim taklif qilaman. Ingliz tili o'qituvchilarining ko'pchiligi duch keladigan muammolardan biri bu talabalar darajasining pastligi. Talabalar hatto quyi bosqichda o'rganishi kerak bo'lgan asosiy qoidalar va tizimli naqshlardan ham bexabar. Agar o'qituvchi o'quvchilarning saviyasini bilishga urinmay, to'g'ridan-to'g'ri magistratura bosqichida dars berishni boshlasa, uning urinishlari hech qanday samara bermaydi, chunki u zaif poydevor ustida tuzilma ko'tarolmaydi. O'qituvchi oddiy grammatik elementlardan boshlashi va murakkab narsalarga o'tishi kerak. Har bir keyingi grammatik element oldingi sinfda o'qitiladigan narsalarga asoslanishi kerak. Shunday qilib, tez-tez takrorlanadigan grammatik elementlarni sinchkovlik bilan tanlab, ularni o'quvchilarning kelib chiqishiga qarab baholab, o'qituvchi talabalarga grammatik shakl va tuzilmalar asosida turli xil kundalik vaziyatlarda jumlar yaratish va ulardan foydalanish bo'yicha doimiy amaliyotni ta'minlashi kerak. ularning hayoti. Grammatikani biz ko'p manbalardan biri sifatida ko'rish yaxshiroq yondashuvdir muloqot qilishimizga yordam beradigan tilga ega. Biz grammatika qanday ekanligini ko'rishimiz kerak. Biz nima demoqchi yoki yozmoqchi ekanligimiz va boshqalardan qanday talqin qilishini kutayotganimiz bilan bog'liq tilimiz nimadan foydalanadi va uning diqqat markazida bo'ladi. Grammatika dunyodagi har qanday tilning asosiy tarkibiy qismidir. Grammatikasiz, masalan, harakatning o'tmishda yoki hozirgi vaqtda sodir bo'lgan vaqtini tushunolmaysiz. Aytishimiz mumkinki, grammatika ongda mavhum bo'lib,

foydalanishda konkret bo'ladi. Grammatikani o'rgatish jiddiy bo'lib, o'qituvchilar duch keladigan ko'plab qiyinchiliklarga duch keladi [1, 36]. Ushbu inshoda men o'qituvchi sifatida ushbu qiyinchiliklarning ba'zilarini muhokama qilaman va o'z tajribamdan kelib chiqqan holda ularni hal qilish yo'llarini taklif qilaman. Ingliz tili o'qituvchilarining ko'pchiligi duch keladigan muammolardan biri bu talabalar darajasining pastligi. Talabalar hatto quyi bosqichda o'rganishi kerak bo'lgan asosiy qoidalar va tizimli naqshlardan ham bexabar. Agar o'qituvchi o'quvchilarning saviyasini bilishga urinmay, to'g'ridan-to'g'ri magistratura bosqichida dars berishni boshlasa, uning urinishlari hech qanday samara bermaydi, chunki u zaif poydevor ustida tuzilma ko'tarolmaydi. O'qituvchi oddiy grammatik elementlardan boshlashi va murakkab narsalarga o'tishi kerak. Har bir keyingi grammatik element oldingi sinfda o'qitiladigan narsalarga asoslanishi kerak. Shunday qilib, tez-tez takrorlanadigan grammatik elementlarni sinchkovlik bilan tanlab, ularni o'quvchilarning kelib chiqishiga qarab baholab, o'qituvchi talabalarga grammatik shakl va tuzilmalar asosida turli xil kundalik vaziyatlarda jumlar yaratish va ulardan foydalanish bo'yicha doimiy amaliyotni ta'minlashi kerak. ularning hayoti. Eng katta muammo shundaki, talabalar grammatik darsni juda qiyin va zerikarli deb bilishadi. Uni hal qilish uchun men an'anaviy usuldan ko'ra grammatika o'qitishning "Kommunikativ" usulini afzal ko'raman. Grammatika, hammamiz bilganimizdek, kontekstda taqdim etilishi kerak. Grammatikani taqdim etishda qanday texnikadan foydalanilmasin, u boshqariladigan amaliyotga amal qilishi kerak. Ushbu GP o'quvchiga tilni qayta ishlashga yordam beradi. Erkin amaliyot keng tarqalgan bo'lib tavsiya etiladi: o'zaro ta'sirni rag'batlantirish va ko'paytirish kerak. Bundan tashqari, ingliz tilidagi predloglar muammodir, chunki turli tillar bir xil fikrlarni ifodalash uchun turli xil predloglardan foydalanadilar. Agar bir vaqtning o'zida juda ko'p predloglarni o'rgatmasangiz, bu sizning talabalaringizga yordam beradi. Bundan tashqari, agar siz predloglarni kontekstga qo'yishingizga ishonchingiz komil bo'lsa (foydalanish tabiiy bo'lgan vaziyatda) yordam beradi [2, 32]. Bundan tashqari, ingliz tilida so'z tartibi boshqa tillarga qaraganda muhimroqdir. Ko'pincha ESL talabalari mahalliy odamning qulog'iga g'alati tuyuladigan jumalarni ishlab chiqaradilar, chunki jumalardagi so'zlarning tartibi noto'g'ri. O'qituvchilar mazmunli jumalarni yaratish uchun so'zlarni qayta tartibga solishni amalga oshirishlari kerak. Unga turli zamonlarni va ulardan qanday foydalanishni tushunishga yordam berish uchun juda ko'p tushuntirish va ko'plab misollar kerak edi. Ingliz tilida juda ko'p - hozirgi, o'tmish, kelajak, o'tgan zamon, hozirgi progressiv va boshqalar ... shuningdek, ot vazifasini bajaradigan gerundlar mavjud. a grammatik o'qitishning roli o'nlab yillar davomida talabalar va o'qituvchilar uchun asosiy muammo bo'lib kelgan. Tadqiqotchilar grammatikani sinfda o'rgatish kerakmi yoki yo'qmi, deb bahslashdi va talabalar, o'z navbatida, odatda, grammatika yo'riqnomasini eng yaxshi holatda zarur yovuzlik, eng yomoni esa oldini olish mumkin bo'lgan yuk sifatida ko'rishdi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Baron D., 1982. Grammar and good taste: Reforming the American language. New Haven, NJ: Yale University Press.
2. Alderson J.C. & Urquhart A.H. (Eds.), 1984. Reading in foreign language. London: Longman.
3. Anderson N.J., 1991. Individual Differences in strategy use in second language reading and testing. Modern Language Journal. 75, 460-472.

4. Barnett M., 1989. More than Meets the Eye. New Jersey: Prentice Hall Regents.
5. Brantmeier C., 2003a. The role of gender and strategy use in processing authentic written input at the intermediate level. *Hispania*. 86 (4), 844-856.
6. Borg S., 1999. The use of grammatical terminology in the second language classroom: a qualitative study of teachers' practices and cognitions. *AppliedLinguistics*, 20 (1): 95-126 (cited in Burgess and Etherington, 2002)

